

KONINKRIJK BELGIE.  
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.  
-----

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 12 juni 1991 door de Voorzitter van de Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën, Gezondheid en Gezin, Sport en Toerisme van de Duitstalige Gemeenschap, verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "zur Billigung des Übereinkommens vom 22. Februar 1991 zur Errichtung einer Gesellschaft mit beschränkter Haftung "Europäisches Tourismusinstitut an der Universität Trier GmbH"", heeft op 18 juni 1991 het volgend advies gegeven :

1. De vennootschap die werd opgericht bij de overeenkomst waarvan het aan de Raad van State voor advies voorgelegde ontwerp-decreet de goedkeuring beoogt, is een GmbH ("Gesellschaft mit beschränkter Haftung") naar Duits recht. De vennoten zijn het Groothertogdom Luxemburg, de Duitstalige Gemeenschap van België en het Land Rijnland-Palts. Het doel van de vennootschap is het beheren van een internationaal onderzoeksinstituut met betrekking tot het toerisme, dat naast navorsingswerk ook bijscholings- en adviesopdrachten uitvoert. Haar kapitaal bedraagt 300.000 DM waarvan elke vennoot 100.000 DM inbrengt. De band met de Universiteit van Trier blijkt uit de aanstelling van twee hoogleraren aan die Universiteit tot bestuurders die zijn bekleed met het exclusieve vertegenwoordigingsrecht ("alleinvertretungsberechtigten Geschäftsführern"). De vennootschap werd opgericht bij een in de Duitse Bondsrepubliek verleden notariële akte.

De Executieve vraagt de Raad van de Duitstalige Gemeenschap bij decreet te beschikken dat de bedoelde notariële akte "volkomen uitwerking zal hebben". Die formule wordt gebruikt bij de goedkeuring van verdragen.

Luidens artikel 59ter, § 2, van de Grondwet regelt de Raad van de Duitstalige Gemeenschap bij decreet onder meer "de internationale samenwerking, daarin begrepen het sluiten van verdragen", die betrekking hebben op culturele, persoonsgebonden en onderwijsaangelegenheden.

2. Van tevoren mag erop worden gewezen, ten eerste, dat "het regelen van de internationale samenwerking" een ruimer

.../...

begrip is dan "het sluiten van verdragen", dit laatste zijnde, volgens de tekst zelf van artikel 59ter, § 2, van de Grondwet, in het eerste "begrepen" en, ten tweede, dat artikel 16 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (1) enkel betrekking heeft op de instemming door Gemeenschappen met verdragen en akkoorden die door de nationale overheid werden gesloten.

3. De ter goedkeuring aan de Raad van de Duitstalige Gemeenschap voorgelegde akte tot oprichting van een vennootschap naar Duits recht is geen verdrag (en evenmin een "akkoord") dat onder de toepassing zou vallen van het hiervoren genoemde artikel 16 van de bijzondere wet.

Volgens een algemeen aanvaarde definitie is een verdrag een bij geschrifte vastgelegde overeenkomst gesloten door Staten én beheerst door het internationaal recht. (Zie artikel 2, § 1, a, van het Verdrag van Wenen over het verdragenrecht, gesloten op 23 mei 1969 (2), dat nu ook aan de Belgische Kamers ter goedkeuring is voorgelegd (Gedr. St., Kamer, 1472 (1990-1991) - nr. 1)).

---

(1) Artikel 16 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is van overeenkomstige toepassing op de Duitstalige Gemeenschap krachtens artikel 5, § 1, van de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen van de Duitstalige Gemeenschap, gewijzigd bij de wet van 18 juli 1990.

(2) "... treaty means an international agreement concluded between states in written form and governed by international law, ...".

De voorgelegde akte is niet beheerst door het volkenrecht maar uitsluitend door het Duitse privaatrecht.

4. De omstandigheid dat de ter goedkeuring voorgelegde overeenkomst geen internationaal verdrag is, neemt niet weg dat een tussenkomst van de decreetgever vereist is.

Ervan uitgaande dat krachtens artikel 78 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 (3) de Executieve geen andere macht heeft dan die welke de Grondwet en de wetten en decreten haar "uitdrukkelijk" toekennen, is (of was) daartoe, bij ontbreken van een rechtsgrond in Grondwet, wet of decreet, een machtiging van de Raad vereist.

Die machtiging kan zijn verleend bij een bepaling in een begrotingsdecreet, voor zover daaruit zonder twijfel ("uitdrukkelijk") mocht blijken dat door de Raad beschikbaar gestelde kredieten zijn bestemd voor de deelname aan een internationaal samengesteld onderzoeksinstituut, verbonden aan een Duitse universiteit.

Aan de Raad van State is niet medegedeeld dat een machtiging in die vorm aan de Executieve zou zijn verleend. Het blijkt integendeel uit de memorie van toelichting dat de Executieve alsnog een machtiging wil verkrijgen, zij het dan

---

(3) Artikel 78 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is van overeenkomstige toepassing op de Duitstalige Gemeenschap krachtens artikel 51 van de wet van 31 december 1983.

dat zij daartoe ten onrechte de formule heeft gekozen die voor de goedkeuring van verdragen gebruikelijk is.

De machtiging is dus alleszins vereist.

Het verdient aanbeveling dat, zoals de Executieve zelf het beoogt, inderdaad de machtiging in de vorm van een decreet wordt verleend. Indien, zoals onder punt 2 hiervoren is gesteld, artikel 16 van de bijzondere wet in casu niet toepasselijk is, dan blijkt toch uit artikel 59ter van de Grondwet dat de "internationale samenwerking" waarvan de voorgelegde akte een toepassing is, "bij decreet moet worden geregeld" en uit artikel 78 van de bijzondere wet dat de bevoegdheden aan de Executieven bij wet of decreet moeten worden toegekend.

-----

.../...

De kamer was samengesteld uit

|            |                  |                     |
|------------|------------------|---------------------|
| de Heren : | J. NIMMEGEERS,   | kamervoorzitter,    |
|            | W. DEROOVER,     | staatsraden,        |
|            | D. VERBIEST,     |                     |
|            | F. DE KEMPENEER, | assessoren van de   |
|            | J. GIJSSELS,     | afdeling wetgeving, |
| Mevrouw :  | F. LIEVENS,      | griffier.           |

Het verslag werd uitgebracht door de H. H.F.J. VERHULST, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. M.-C. CEULE, referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

F. LIEVENS.

J. NIMMEGEERS.